

Guia docent

320071 - CATT - Contaminació Atmosfèrica i Tecnologies de Tractament

Última modificació: 02/04/2024

Unitat responsable: Escola Superior d'Enginyeries Industrial, Aeroespacial i Audiovisual de Terrassa

Unitat que imparteix: 713 - EQ - Departament d'Enginyeria Química.

Titulació: GRAU EN ENGINYERIA DE TECNOLOGIA I DISSENY TÈXTIL (Pla 2009). (Assignatura optativa).
GRAU EN ENGINYERIA QUÍMICA (Pla 2009). (Assignatura optativa).
GRAU EN ENGINYERIA EN TECNOLOGIES AEROESPACIALS (Pla 2010). (Assignatura optativa).
GRAU EN ENGINYERIA EN TECNOLOGIES INDUSTRIALS (Pla 2010). (Assignatura optativa).
GRAU EN ENGINYERIA EN VEHICLES AEROESPACIALS (Pla 2010). (Assignatura optativa).

Curs: 2024

Crèdits ECTS: 6.0

Idiomes: Anglès

PROFESSORAT

Professorat responsable: Antoni Escalas Cañellas

Altres: Antoni Escalas Cañellas
Gemma Cervantes Torre-marín

METODOLOGIES DOCENTS

L'assignatura s'estructura en diferents tipus de sessions:

- Clases expositives, impartides pel professor amb la participació dels estudiants
- Sessions presencials de treball en grup. Aquestes sessions inclouen també seminaris de projecte i presentacions del projecte.
- Sessions mixtes expositives/treball estudiants amb avaluació o sense
- L'aprenentatge basat en problemes (resolució de problemes de manera individual i/o col·laborativa), per fer que els alumnes trobin una solució a una pregunta o problema, a partir dels coneixements adquirits de l'assignatura
- L'aprenentatge basat en projectes en la qual els estudiants, organitzats en grups, desenvolupen projectes basats en situacions reals (no presencial).

El campus digital de la UPC (Atenea) s'utilitza pel professorat per a publicar documents i missatges i per programar lliurament de tasques. Els estudiants el fan servir per a descarregar documents, lliurar documents/tasques i per a enviar missatges.

OBJECTIUS D'APRENENTATGE DE L'ASSIGNATURA

Els objectius principals de l'assignatura són:

- Introduir l'estudiant a la problemàtica de la contaminació atmosfèrica amb especial èmfasi en tots els aspectes relacionats amb l'activitat industrial.
- Conèixer els principals contaminants i fonts d'emissió, la realització d'inventaris d'emissions, les eines bàsiques per predir el seu comportament mitjançant models de transport i dispersió i calcular la immissió.
- Normativa i criteris de qualitat de l'aire. Introduir els principis i les eines de política ambiental de l'aire, amb èmfasi en la prevenció.
- Introduir el coneixement bàsic que els permeti seleccionar la tecnologia de tractament més adient segons el tipus de contaminant (gasos, partícules, metalls, etc), l'entorn de la contaminació, i la normativa i la legislació ambiental pertinent.
- Formar en els càlculs bàsics de disseny de les tecnologies de depuració de partícules i gasos.

HORES TOTALS DE DEDICACIÓ DE L'ESTUDIANTAT

Tipus	Hores	Percentatge
Hores aprenentatge autònom	90,0	60.00
Hores grup gran	30,0	20.00
Hores grup mitjà	30,0	20.00

Dedicació total: 150 h

CONTINGUTS

TEMA 1: Introducció

Descripció:

L'atmosfera passat i present
Les capes de l'atmosfera
Constituents principals
El clima i l'atmosfera

Dedicació: 6h

Grup gran/Teoria: 2h
Grup mitjà/Pràctiques: 1h
Aprenentatge autònom: 3h

TEMA 2: Contaminació atmosfèrica i legislació

Descripció:

Tipus de contaminació
Contaminants atmosfèrics i les seves fonts
Conceptes d'emissió, transmissió, immissió
Contaminants primaris i secundaris
Panorama de la política ambiental de l'aire
Legislació dels nivells d'emissió
Legislació qualitat de l'aire (immissió)

Dedicació: 13h

Grup gran/Teoria: 3h
Grup mitjà/Pràctiques: 2h
Aprenentatge autònom: 8h

TEMA 3: Efectes de la contaminació atmosfèrica

Descripció:

Efectes globals: Forat de la capa d'ozó, etc..

Efectes locals: Pluja àcida, boirum fotoquímic, etc..

Canvi climàtic. Balanç energètic i forçaments radiatius globals. Acords internacionals, obligacions al si de la UE

Mesures de prevenció, comerç d'emissions.

Objectius específics:

Al finalitzar el tema l'alumne ha de ser capaç de:

- Diferenciar els efectes globals i locals de la contaminació atmosfèrica
- Reconèixer les implicacions de la contaminació atmosfèrica en el canvi climàtic i identificar els principis que determinen el comerç de dret d'emissions

Dedicació: 19h

Grup gran/Teoria: 3h

Grup mitjà/Pràctiques: 4h

Aprenentatge autònom: 12h

TEMA 4. Inventaris d'emissions

Descripció:

Què és un inventari d'emissions.

Normativa europea dels inventaris d'emissions atmosfèriques. Normatives internacionals.

Metodologia general. Metodologies específiques per a diferents tipus de fonts. Paràmetres d'error.

Realització d'un inventari d'emissions

Al finalitzar el tema l'alumne ha de ser capaç de:

- Identificar les normatives i metodologies dels inventaris d'emissions
- Realitzar un inventari d'emissió bàsic d'un procés industrial o d'un sistema natural o urbà.

Dedicació: 19h

Grup gran/Teoria: 3h

Grup mitjà/Pràctiques: 4h

Aprenentatge autònom: 12h

TEMA 5: Dispersió atmosfèrica

Descripció:

Factors meteorològics que influeixen en la dispersió.

Fonts contaminants puntuals i lineals.

Característiques d'un plomall contaminant.

Inversió tèrmica

Panorama dels models de dispersió i reacció de contaminants a l'atmosfera

El model gaussià de dispersió

Programari disponible per a la modelització

Objectius específics:

Al finalitzar el tema l'alumne ha de ser capaç de:

- Identificar els conceptes, dispersió, transport i els efectes que tenen els factors meteorològics en la dilució de contaminants atmosfèrics
- Identificar els diferents nivells de complexitat en la modelització de la dispersió dels contaminants
- Mitjançant el model gaussià, aplicar representacions matemàtiques per descriure el procés de dispersió dels contaminants sota diverses situacions (inversió tèrmica, fons de contaminació lineal, etc..)
- Interpretar els resultats obtinguts des del punt de vista de la minimització de la contaminació atmosfèrica i del control de la qualitat de l'aire

Dedicació: 18h

Grup gran/Teoria: 4h

Grup mitjà/Pràctiques: 4h

Aprentatge autònom: 10h

TEMA 6. Mesures de política ambiental per a la prevenció i la mitigació de la contaminació atmosfèrica

Descripció:

S'estudiaran diferents mesures de reducció d'emissions i d'informació i atenció a la població que s'apliquen a diferents ciutats i països per a assolir els objectius de qualitat de l'aire ambient, especialment quan les mesures de caràcter general no permeten complir amb la normativa.

Objectius específics:

Al finalitzar el tema l'alumne ha de ser capaç de:

- Identificar les principals mesures preventives aplicables
- Fer raonaments bàsics i fonamentats sobre els diferents tipus de mesures en funció de les condicions.

Dedicació: 8h

Grup gran/Teoria: 2h

Grup mitjà/Pràctiques: 1h

Aprentatge autònom: 5h

TEMA 7: Sistemes de control de partícules

Descripció:

Tipus de tractament

Tractament per via seca (ciclons, cambres de sedimentació, etc..)

Tractament per via humida (scrubbers, etc)

Tractament per filtració (filtres de teixit, etc..)

Precipitadors electrostàtics

Objectius específics:

Al finalitzar el tema l'estudiant ha de ser capaç de:

- Classificar les tecnologies de tractament segons els paràmetres de procés (cabal, distribució de la mida de partícula, etc..)
- Calcular les eficiències dels diferents sistemes de tractament a partir dels paràmetres de disseny i les condicions de treball

Dedicació: 33h

Grup gran/Teoria: 7h

Grup mitjà/Pràctiques: 6h

Aprenentatge autònom: 20h

TEMA 8: Sistemes de depuració de contaminants gasosos

Descripció:

Sistemes de prevenció: cremadors de baixa emissió, mètodes de reducció química

Absorció, Adsorció, Condensació, Biofiltració

Oxidació tèrmica, etc..

Combustió catalítica i no catalítica

Tecnologies de captura de CO₂

Objectius específics:

Al finalitzar el tema l'estudiant ha de ser capaç de:

- Diferenciar les diferents tecnologies de tractament i depuració de gasos i identificar la tecnologia més adient per cada tipus de contaminant segons la normativa legal vigent
- Identificar els paràmetres de disseny de les tecnologies i aplicar-los a casos reals de contaminació atmosfèrica

Dedicació: 34h

Grup gran/Teoria: 6h

Grup mitjà/Pràctiques: 8h

Aprenentatge autònom: 20h

SISTEMA DE QUALIFICACIÓ

Proves orals i escrites: 20%
- Examen 2n bimestre: 20%

Activitats avaluables a l'aula 52,5%
- Activitats 1r bimestre: 42,5%
- Activitats 2n bimestre: 10%

Altres lliuraments (projecte): 12,5%
-Projecte del 2n bimestre 12,5%

Tercera llengua (anglès parlat i escrit): 15%. S'avaluarà a partir de les presentacions orals (7,5%) i els textos (7,5%) presentats per l'estudiantat.

- Les activitats avaluables a l'aula tindran lloc durant el temps de classe, a no ser que el professor indiqui el contrari (lliuraments previs, lliurament diferit dels reports)
- L'assistència a les activitats d'avaluació, seminaris de projecte i presentacions de projecte és obligatòria.
- Fixeu-vos que durant el 1r bimestre tota l'avaluació es fa mitjançant activitats a l'aula, gairebé a cada sessió, per la qual cosa l'assistència a classe és pràcticament obligatòria durant tot el 1r bimestre.
- No es reconeixerà l'autoria de les activitats/projectes als estudiants que no hagin assistit a la sessió pràctica corresponent.
- Els estudiants lliuraran els seus reports al final de cada sessió pràctica o dins el termini establert pel professor.
- Els projectes i les activitats es desenvoluparan en equips i es lliuraran en el termini establert.
- Tots els membres de l'equip participaran de manera equitativa en el treball de resoldre problemes i desenvolupar els projectes.
- En algunes sessions de classe es faran seminaris i presentacions de projecte, amb assistència obligatòria i avaluació com a part de l'avaluació del projecte.

BIBLIOGRAFIA

Bàsica:

- Vallero, Daniel A. Fundamentals of air pollution [en línia]. Oxford: Academic, 2007 [Consulta: 14/09/2022]. Disponible a: <https://www.sciencedirect-com.recursos.biblioteca.upc.edu/book/9780123736154/fundamentals-of-air-pollution>. ISBN 9780123736154.
- Harrison, Roy M. An introduction to pollution science [en línia]. Cambridge: Royal Society of Chemistry, 2006 [Consulta: 10/06/2022]. Disponible a: <https://ebookcentral-proquest-com.recursos.biblioteca.upc.edu/lib/upcatalunya-ebooks/detail.action?pq-origsite=primo&docID=1185658>. ISBN 9780854048298.
- Seinfeld, John H. Atmospheric chemistry and physics: from air pollution to climate change. 2n ed. Hoboken: John Wiley, 2006. ISBN 9780471720188.

Complementària:

- Schnelle, Karl B.; Brown, Charles A. Air pollution control technology handbook [en línia]. 2nd ed. Boca Raton: CRC Press, 2016 [Consulta: 10/06/2022]. Disponible a: <https://ebookcentral-proquest-com.recursos.biblioteca.upc.edu/lib/upcatalunya-ebooks/detail.action?pq-origsite=primo&docID=4009619>. ISBN 042915643X.
- Davis, Mackenzie L.; Cornwell, David A.. Introduction to environmental engineering. 5th ed. New York: McGraw-Hill, 2013. ISBN 9780071326247.
- Mycock, John C.; McKenna, John D.; Theodore, L. Handbook of air pollution control engineering and technology. Boca Raton: CRC Press, 1995. ISBN 1566701066.
- Peavy, Howard S.; Rowe, Donald R.; Tchobanoglous, G. Environmental engineering. New York: McGraw-Hill, 1985. ISBN 0070491348.
- Coulson, J. M.; Richardson, J. F. Ingeniería química: unidades SI, vol. 2, Operaciones básicas. Barcelona: Reverté, 1981. ISBN 8429171347.